

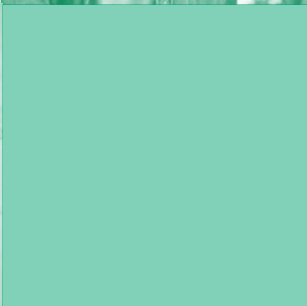
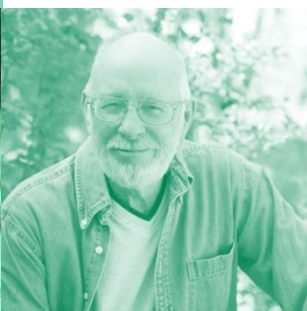
**VAGGERYDS
KOMMUN**

PLATS FÖR ATT GÖRA SKILLNAD

Planeringsförutsättningar (PFÖ) och arbetsplanering – Budget 2023

Utskick PFÖ 2022-03-03

Inledning

Vaggeryds kommuns Strategiska plan och budget är kommunfullmäktiges (KF) övergripande styrdokument.

Budgeten lyfter fram de mål som är särskilt prioriterade. Övrigt ska utföras som tidigare, enligt gällande lagstiftning och övriga styrdokument. Syftet med att formulera mål för verksamheterna är att förtydliga inriktningen och ambitionsnivån för utvecklingsarbetet. De mål som KF beslutar om är viktiga för Vaggeryds långsiktiga utveckling. För kommunen innebär det att målen och de ekonomiska förutsättningarna är styrande. I budgeten ges de ekonomiska förutsättningarna. Dessa förutsättningar anger takten i vår strävan mot att uppfylla målen. Grundläggande för en god ekonomisk hushållning är en ekonomi i balans och en välfungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet där varje generation bär sin kostnad.

Det är i allt väsentligt nämndernas och bolagens ansvar att göra verklighet av budgetens prioriterade mål. Varje enskild nämnd värderar sin egen roll i arbetet med att nå intentionerna i budgeten. Med utgångspunkt i kommunfullmäktiges budget och uppdrag prioriterar nämnder och bolag de mål som riktats till dem från KF. Därtill finns en frihet att prioritera fler mål från KF eller egna mål som nämnden ser som angelägna att prioritera kommande år. På så sätt tydliggör nämnder och bolag innebörden av KFs politiska vilja och prioriterar sedan i förhållande till sina förutsättningar.

När varje nämnd tagit beslut om budget tar förvaltningen vid och arbetar in mål och uppdrag i sina verksamhetsplaner.

Under 2023 följs budgeten upp till kommunfullmäktige per april (T 1), per augusti via delårsrapport per 31 augusti (T 2) och genom årsredovisningen. I varje nämnd sker en kontinuerlig dialog kring mål, medel och kvalitet.

Nämnd skall, inom de mål och ekonomiska ramar som fastställs av KF samt gällande lagstiftning, bedriva en ändamålsenlig och effektiv verksamhet. KF's budget anger de övergripande förutsättningarna för en god ekonomisk hushållning och nämnd skall beakta dessa förutsättningar i sin verksamhet på sådant sätt att verksamheten långsiktigt bedrivs ändamålsenligt och bidrar till god hushållning utifrån ett helhetsperspektiv. (Läs mer i regler och riktlinjer för ekonomistyrning antagen i KF den 25 juni 2018).

Dialogbaserad och samordnad budgetprocess

Kommunen har en ambition att samla merparten av de budgetrelaterade ärendena till kommunens budgetprocess och dess budgetberedning. Skälen till detta är många, bland annat är det ett effektivt sätt då samordningen ger tidsvinster. Metoden skapar också delaktighet och helhetssyn. Vidare är förändringsbeslut ofta förknippat med prioriteringar som i många fall behöver värderas av olika aktörer utifrån olika perspektiv och inte minst helhetens sammantagna utmaningar. Denna samordnade budgetprocess samlar helhetens utmaningar och väger dessa mot varandra utifrån de ekonomiska resurser som finns tillgängliga. Processen handlar om att lyssna och kommunicera olika parters/verksamheters utmaningar och samtidigt skapa förståelse och ett gemensamt ansvar för helheten. Förutom att dialogerna i sig är viktiga, är det också viktigt att sända tydliga styrsignaler tidigt i processen. Politiken ger signaler om hur de ser på olika prioriteringar, förvaltningarna får möjlighet att skicka signaler om de långsiktiga behoven av resurser och verksamhetsprioriteringar. På så sätt ökar förutsättningarna för att resurserna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Tydliga riktlinjer och anvisningar tillsammans med tidiga planeringsförutsättningar ger stabilitet och är en central framgångsfaktor i god ekonomisk hushållning. Beslut som innebär en ekonomisk påverkan ska alltid bygga på en analys, vidare måste finansiering finnas i beslutsunderlag som får ekonomiska effekter.

Sammanfattning

Uppdraget för nämnderna

Det ekonomiska utrymmet är begränsat. Äskanden från nämnderna bör därför vara på en rimlig nivå.

Nämnderna ska till budgetberedningen vid dialogerna i mars/april ta fram förslag på behov inom investerings- och driftverksamheten för budgetåret 2023 och plan för åren 2024-2025. Nämnderna ska också lämna förslag på effektiviseringar och verksamhetsförändringar i syfte att skapa ekonomiskt utrymme. Nämnderna ska också visa effektivitetsnyckeltal i relation till J-läns kommuner och riket vid dessa dialoger. Val av lämpliga nyckeltal görs i nämnden.

Utgiftstaket för mandatperioden 2019 – 2022 är beslutad till 410 mnkr i den skattefinansierade investeringsverksamheten. För kommande mandatperiod delas planeringen upp i två perioder, 2023-2024 samt 2025-2026. Under vårens budgetberedningsarbete kommer förslag tas fram på hur investeringsramarna ska hanteras kommande mandatperiod.

Det ska understrykas att omprövning av här angivna ekonomiska förutsättningar och planeringsramar kan bli nödvändiga under vårens arbete, vi har en stor osäkerhet i vår omvärld som kan påverka kommunens ekonomiska förutsättningar.

Anvisningar

Ni har sedan tidigare fått mail (utskick) med PowerPoint bilder bilagda. Använd några av dessa bilder som ett stöd vid boksluts- och analysdagen samt vid budgetdialogerna. Vid frågor kontakta Jörgen Hansson tel. 8104. Vid frågor kopplat till mål och indikatorer m.m. Camilla 8122

Bilderna inför budgetdialogerna sparas på **G:\Spec_grupper\Årsredovisning\Budget\2023\3. Klara underlag från nämnderna till budgetdialogerna**

Mapp: Budgetdialog 16-17 mars senast måndag 14 mars kl. 12.00.

Mapp: Budgetdialog 26 april senast tisdag 26 april kl. 12.00

Mapp: Budgetdialog 5 maj senast tisdag 3 maj kl. 12.00

Klara underlag arkiveras i respektive mapp på **G:\Spec_grupper\Årsredovisning\Budget\2023\3. Klara underlag från nämnderna till budgetdialogerna**

Investeringar

De nämnder som har en omfattande investeringsverksamhet (teknisk verksamhet) tar kontakt med ekonomienheten för stöd i att nyttja mallar på rätt sätt kopplat till investeringsverksamheten.

G:\Spec_grupper\Årsredovisning\Budget\INVESTERINGAR 2022 och framåt

Övriga förvaltningar använder utskickad anvisning.

Femklövern presenterar budget 2023 måndagen den 23 maj 2022. Därefter skickas föreslagna ramar ut till respektive nämnd som förutsättning i arbetet med programbudget 2023.

För budgetberedningen!

Jörgen Hansson, ekonomichef

jorgen.hansson@vaggeryd.se

Direktiv och förutsättningar

Femklövern presenterar budget 2023 måndagen den 23 maj 2022. Skattesats, finansiella mål, lånebehov, investeringsbudget för 2023 med planer för 2024-2025 samt driftsbudgetramar för nämnderna beslutas 20 juni 2022 i KF. Budgetberedningens förslag behandlas i KS inför KF onsdagen den 1 juni 2022.

Budgeten är en förändringsbudget vilket innebär att detaljplaneringen i förvaltningen kan påbörjas under våren avseende kommande år utifrån detta direktivs beräkningsramar. En proaktiv process är att föredra där ställningstaganden görs i planeringsfas istället för i en uppföljningsfas. Politiska prioriteringar skapar en viss förändring i ramarna jämfört PFÖ-kalkylen utskickad i mars. Dessa politiska ställningstaganden antas i juni. Syftet med en tidig start, en PFÖ är flera. Bland annat kan de produktionsrelaterade effekterna såsom förändring i befolkning (resursfördelningsmodellerna) ge tidig beräkningsförutsättning för de större nämnderna, ett underifrån och upp perspektiv ger en mer noggrann förutsättning i förvaltning/nämnder att i sin egen process göra värderingar och prioriteringar utifrån tilldelade resurser, vilket ger ett mer genomarbetat beslutsunderlag att ta ställning till i nämnderna. Nytt för i år är lokalplaneringsprocessen, där en lokalgrupp håller ihop underlag till budgetberedningen under våren.

Ramar och finansiella förutsättningar

Härledning av PFÖ-ramar 2023 ”steg för steg”

	1	2	3	4	5	6a	6b	7	8	9
Verksamhet	Aktuell budget 2022	Resursförd. Modeller	Central lönepott 2,2% → mars 2,5% april-dec	Struktur- förändring	Kapital- tjänst (vår 2023)	Politik - ökade resurser	Politik - minskade resurser	Rättelser	Effektivitet 2023	PFÖ 2023
Valnämnd	325									325
Revisionsnämnd	800									800
Överförmyndar- verksamhet	1 400									1 400
Kommunstyrelsen	66 343									66 343
Försörjningsstöd	11 413	123								11 536
Räddningstjänst	12 714									12 714
Teknisk nämnd	35 114	1 071								36 185
Miljö- och byggnämnd	5 500									5 500
Barn- och utbildningsnämnd	438 026	7 098						-500		444 624
Kultur och fritidsnämnd	32 641									32 641
Socialnämnd	286 831	2 412								289 243
Central lönepott	13 779		22 000							35 779
Finansförvaltning	9 514			8 450	3 000					20 964
S:a ramar:	914 400	10 704	22 000	8 450	3 000	0	0	-500	0	958 054

Not: Kolumnerna 6-8 bereds politiskt fram till och med maj 2022. Resurser som äskas för ökad måluppfyllelse och beslutas kommuniceras i kolumn 6a. Eventuella effektivitetskrav framgår i kolumn 8. Organisatoriska förändringar och liknande hanteras i kolumn 7.

Behov investeringar och drift

Nämnderna ska till budgetberedningen vid dialogerna i mars/april ta fram förslag på behov inom investerings- och driftverksamheten för budgetåret 2023 och plan för åren 2024-2025. Nämnderna ska också lämna förslag på effektiviseringar och verksamhetsförändringar i syfte att skapa ekonomiskt utrymme. Nämnderna ska också visa effektivitetsnyckeltal i relation till J-läns kommuner och riket vid dessa dialoger. Val av lämpliga nyckeltal görs i nämnden. Utgiftstaket för mandatperioden 2019 – 2022 är beslutad till 410 mnkr i den skattefinansierade

investeringsverksamheten. För kommande mandatperiod delas planeringen upp i två perioder, 2023-2024 samt 2025-2026. Under vårens budgetberedningsarbete kommer förslag tas fram på hur investeringsramarna ska hanteras kommande mandatperiod. Investeringsmallar finns att spara ner på

G:\Spec_grupper\Årsredovisning\Budget\INVESTERINGAR 2022 och framåt\nämndens namn. Här finner ni även lokalplaneringsmall samt riktlinjer för investeringsprocessen.

Kapitalkostnader

Efter att en investering är genomförd uppstår en kapitalkostnad i driftsbudgeten. Eftersom kommunen under flera år har haft en hög investeringstakt har det varit viktigt att denna kostnad beaktats i beredning av en investering i budgetprocessen. Kapitalkostnaden består av avskrivning och intern ränta. I Vaggeryds kommun sker ramjustering året efter investeringsåret utifrån faktiskt utfall. Det betyder att avslutade investeringar 2021 debiteras kapitaltjänstkostnad 2022. Dessa kostnader fördelas under våren årligen både som utfall och som budget. Detta görs på id-nivå. För 2023 är intern räntan 1,25 %. Inom avgiftsfinansierade verksamheter såsom Vatten och Avlopp är internräntesatsen samma som för den skattefinansierade verksamheten. Den långsiktiga investeringsnivån med egna medel inom VA-verksamheten uppgår till 6-7 mnkr årligen. Dessa medel ska i huvudsak användas för skötsel av befintliga tillgångar. Nivåer därutöver finansieras dels genom anslutningsavgifter och dels via lån av skattekollektivet alternativt externt. Vid årsskiftet 2021-12-31 uppgick kollektivets skuld i balansräkningen till 206,9 mnkr (170,2). Komponentavskrivning tillämpas från och med 2014 i kommunen. Vissa större anläggningar har komponentuppdelats längre bak i tiden.

Ansvar för att ett projekt beskrivs på ett bra sätt åvilar den/de verksamheter/nämnder som initierar behovet, likaså att kalkylen fångar väsentliga poster så att ett bra budgetunderlag kan beredas politiskt. Ex: VA-investering åvilar tekniska kontoret att ta fram ändamålsenliga kalkyler/beslutsunderlag.

Lokalprojekt – en förskola eller skola är mycket komplex. Av det skälet har det arbetats fram ett specifikt beslutsunderlag med en ”all Inklusiv” kalkyl – som ska fånga väsentliga poster i ett sådant projekt.

Inom exploateringsverksamheten finns kalkyl som delar isär de olika verksamhetsområdena. Denna är viktig att nyttja i uppstart av nya industri- och bostadsområden i kommunen. Stöd finns på ekonomienheten.

Kompensation för nya lokaler

Ramhöjning utgår för del av hyra när lokalen är klar att tas i bruk. Nämnderna erhåller som utgångspunkt 100 procent av lokalhyran, i de fall politiskt beslut fastställer ett effektivitetskrav på hyresnivån innebär detta att nämnderna får tillskjuta egna medel. Detta görs genom ett avdrag på nämndens ram i budgetprocessen under våren i kommunens så kallade ”steg för steg” modell. Kolumnens namn är effektivitet. Effektivitetskrav för alla investeringar bedöms från fall till fall. Detta beslut tas senare i budgetprocessen. (inte i PFÖ-dokumentet).

Intern hyresuppräknig befintliga lokaler

Alla lokalförhyrningar och tjänster som tillhandahålls av fastighetsenheten regleras i normalfallet i enlighet med ingångna internhyresavtal. Inför 2021 flyttades planerat underhåll om 70 kr/m² från drift till investering. Det innebär att internhyresnivåerna justerades ner med ungefär 14 %. Justeringen var kvalitetsneutral och beloppet motsvarade totalt ungefär 6 mnkr. Förändringen innebär också att K3-regler som infördes 2014 harmoniserar mellan budget och redovisning.

Retroaktiv hyreshöjning för eventuella år då höjning ej gjorts får inte förekomma. Hyresavtalen uppräknas utifrån KPI i januari året innan. Justeringen för internhyrorna 2023 uppgår till 3,7 % enligt Statistiska Centralbyrån (SCB), vilket motsvarar utfallet januari 2022. Hur höjningen ska finansieras återkopplas till nämnderna under vårens budgetarbete.

Personalkostnader

Utrymme för beräknad löneökning är budgeterad centralt under finansförvaltningen och fördelas till respektive nämnd när löneöversynen är klar. Personalenheten lämnar underlag till ekonomienheten som beräknar kompensationen på id-nivå till nämnderna. Kostnadsökningen är beräknad till 2,5 % i PFÖ-23, vilket innefattar

löneökning, löneglidning och kvalitetsökningar. Nivån är föremål för politiska överväganden fram till att beredningsprocessen i slutet på maj övergår i en beslutsfas. Detta påverkar inte verksamhetens ramar då beloppet avsätts centralt i en lönepott initialt. Avvikelse kan förekomma för specifika grupper och även avtalstider kan variera för de olika fackförbunden.

Inflation

Inflationen enligt SKL cirkulär 22:06 beräknas till 1,4 % för 2023. Kraftiga avvikelser kan förekomma avseende specifika varor och tjänster. Förvaltningen ska i sin detaljbudgetering arbeta in realistiska uppskattningar av sina kostnadsökningar. Dialog kring eventuell kompensation i vissa delar kommer diskuteras under våren.

Intäkterna

Taxor och avgifter beslutas under hösten av nämnder och kommunfullmäktige. Lagen säger att taxor och avgifter i grunden ska baseras på självkostnadsprincipen.

För de taxor och avgifter som måste fastställas av fullmäktige ska nämnderna senast i september ta beslut och därefter skicka in underlag till ekonomienheten för sammanställning till ksau, ks och kommunfullmäktige.

Nämnderna ska aktivt söka möjligheter till ökad intäktsfinansiering samt eventuellt verksamhetsfrämjande projekt som kan finansieras via statsbidrag, EU-medel eller andra bidrag.

Volymförändringar - resursfördelningsmodeller

Olika resursfördelningsmodeller anpassar de ekonomiska ramarna för förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, gymnasieutbildning, äldreomsorg, individ och familjeomsorg inklusive försörjningsstöd, LSS-verksamhet och Hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Förändringar i lokalkostnader samt kapitaltjänst ingår inte i modellen. Befolkningsprognosen för 2022-2030 är framarbetad. Ingen avstämning sker under aktuellt år, utan avvikelser mot befolkningsvariabeln förklaras i den ekonomiska uppföljningen samt i årsredovisning. Den kortsiktiga befolkningsprognosen för aktuellt budgetår ändras endast om bedömningen ändras markant jämfört det underlag som använts i PFÖ-ramen i mars.

Nya äldreboenden och LSS boenden (biståndsbedömda platser), exempel Mejeriet, finansieras utifrån beslutsunderlag specifikt för en sådan politisk satsning.

Verksamheter som ligger utanför resursfördelningsmodellerna fångas in genom budgetdialogerna under våren.

Strukturförändringar

Förändringar i lagar och regler som föranlett öknings eller minskningar i respektive nämnds ram. Sveriges kommuner och regioner (SKR) bevakar åt kommunen att den så kallade finansieringsprincipen upprätthålls mellan stat och kommun när lagar och regler förändras och bedöms bli kostnadsdrivande för kommunsektorn. Kommunen justerar enbart i de fall SKR kan skickliggöra effekt åt kommunen i annat fall görs inga justeringar kopplat till nya lagar och regler i nämndernas ramar.

Under strukturförändringar hanteras också eventuella omvärldsfaktorer som föranlett ramjustering. En kraftig låg- eller högkonjunktur som exempelvis påverkar försörjningsstödsnivån justeras av budgetberedningen i denna kolumn. Likaså förändringar i PO- pålägg enligt uppgifter från SKR kompenseras i denna kolumn. För 2023 har en stor justering gjorts av PO-pålägget mot bakgrund av nytt pensionsavtal som träder ikraft 2023 AKAP-KR. Det nya PO-pålägget beräknas till 41,7 % för 2023. Den högre kostnaden är beräknad centralt och fördelas ut på id-nivå på samma sätt som den centrala lönepotten.

Här fördelas också specialdestinerade statsbidrag vidare till utförarnämnd, i de fall staten fördelat statsbidraget till Vaggeryd via det generella statsbidragssystemet. De statsbidrag som utgår till kommunerna har olika konstruktion. Vissa specifika statsbidrag ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och ligger i de generella statsbidragen, men de flesta är riktade och kan sökas i särskild ordning. Dessa sökbara statsbidrag är ofta kopplade till att kommunen ska påvisa att man haft en kostnad eller utfört en prestation. Information om statens motiv och intentioner med dessa statsbidrag presenteras oftast i samband med vår och eller

budgetpropositionen. Sveriges kommuner och regioner (SKR) informerar också löpande om dessa statsbidrag i sina cirkulär. Det åligger varje nämnd att bevaka och söka dessa bidrag.

Politiska beslut ökade/minskade resurser

Politiska satsningar framgår i respektive nämnds verksamhetsberättelse som är placerad i slutet på Strategisk plan och budget 2023 som beslutas i kommunfullmäktige i juni. Riktade medel kopplat till ökad måluppfyllelse läggs in i kolumnerna ”Politik – ökade resurser”, ”Politik – minskade resurser” i tabell i Strategisk plan och budget 2023 med namnet Tabell: Årets fördelning av budgetmedel – ”steg för steg”. De eventuella politiska satsningar i driftverksamheten som avser tvärssektoriella aktiviteter/insatser budgeteras under KS.

Rättelser

I denna kolumn, i ”steg för steg” redovisas kostnader för vilken ramtilldelning som skett i tidigare budgetar men där medel av organisatoriska skäl flyttas mellan nämnder. Ex: En verksamhet omorganiserar från nämnd X till nämnd Y och medför att medel ska beräknas och flyttas över till nämnd Y. Likaså kan en temporär uppkommen och beslutad kostnad under år 1 som fördelats mellan berörda nämnder med hjälp av bokföringsorder eller liknande placeras hos en av kommunens nämnder och i denna kolumn fördelas budgetmedlen från övriga nämnder till den ansvariga nämnden.

Arbetsplanering

Arbetsgång i central budgetprocess har skickats ut till nämndernas kanslifunktioner i januari/februari. Delar beskrivs mera utförligt längre fram i denna handling. Processen finns också på intranätet. Respektive nämnd ansvarar för upplägget av den interna arbetsprocessen. Om avstämning och samråd ska kunna genomföras fortlöpande fordras det att nämnderna har en viss synkronisering av sina interna tidplaner. Förvaltningschef lyfter in ärenden som påverkar andra nämnder eller är av principiell beskaffenhet i kommundirektörens ledningsgrupp. Dessa ärenden bör utöver kommundirektör också delges ekonomichef som har ett samordningsansvar inför budgetberednings möten.

Budgetprinciper

Metod

Drift

Nämnderna erhåller sina anslag i form av kommunbidrag per nämnd. Varje nämnd fördelar sedan dessa anslag utifrån sina principer till organisationens kostnadsenheter, men också mellan de olika programområdena.

Programområden är olika verksamhetsområden (ex: förskoleverksamhet, särskilda boenden inom äldreomsorgen, turism osv.) Nämnden fördelar nämndens hela ekonomiska ram på dessa programområden. Detta sker under hösten och sammanfattas i den så kallade programbudgeten. Nämnderna ansvarar för samtliga kostnadslag inom sin ram. Nämnderna äger rätt att under året göra omdisponeringar inom och mellan ett programområde. Politiska satsningar inom ett programområde ska prioriteras och får inte omdisponeras för andra ändamål.

De enheter som inte uppbär något kommunbidrag finansierar sina verksamheter med externa och interna intäkter.

Investeringar

Investeringar är nödvändiga för att uppfylla kommunens målsättningar samt skapar förutsättningar för att bedriva en effektiv och ändamålsenlig verksamhet i kommunkoncernen. Vid beslut om större investeringar är det viktigt att flera aspekter finns med i beslutsunderlaget, inte enbart utgiften för projektet utan även perspektiv som energieffektivitet, förutsättningar för att planera en effektiv verksamhet, hållbarhetsperspektiv, samutnyttjande av flera verksamhetsformer m.m. Kommunens investeringar är omfattande och innebär stora utbetalningar som påverkar kassaflödet och lånebehoven, likaså belastas driftkostnaderna under en mycket lång tid efter att investeringarna avslutats. Driftskostnaderna består av långsiktiga åtaganden som avskrivningskostnader, räntekostnader, drift och underhållskostnader. För att lyckas väl krävs en aktiv förvaltning som är organiserad för att nyttja olika kompetenser och på så sätt fånga och värdera helheter. Viktigt att förvaltningen kan föreslå ändamålsenliga och kostnadseffektiva lösningar för politiken exempelvis kring kommunens verksamhetslokaler.

Organisering, roller- och ansvar samt systematiken i arbetet blir mer viktig i en situation där både omfattningen på en verksamhet ökar kraftigt, komplexiteten i form av att flera perspektiv ska vägas in i ett beslutsunderlag.

Mot bakgrund av detta har KF beslutat om riktlinjer för investeringsprocessen under 2020 och lokalplanering.

Se länk:

<https://vi.vaggeryd.se/riktlinjerstyrning/kommunovergripandestyrdokument/ekonomiochstyrning/investeringarochexploateringar.4.6192d7f21633b3439bac0dee.html>

Nya stödmaterial har tagits fram. Syftet är att öka effektiviteten i kommunens arbete med investeringar och lokalplanering. I dessa styrdokument har ansvar och roller tydliggjorts, organisering likaså. Därtill har strukturer och tidsplaner fastställts och länkats ihop med kommunens budgetprocess. Stödmaterial har arbetats fram och beretts politiskt i nämnder och kommunstyrelsen. Arbetet ger bra förutsättningar för förvaltningen att stödja den politiska processens olika delbeslut i investeringsprocessen. Behov och önskemål om investeringar är ofta omfattande från verksamheterna, vilket innebär att bra underlag utifrån ett helhetsperspektiv och en tydlig prioriteringsordning är viktigt för att den politiska organisationen ska kunna fatta sina beslut.

Riktlinjen utgår i huvudsak ifrån en beskrivning av investeringsprocessen där lokalinvesteringar (lokalplanering) är en central del. Eftersom lokalplanering är en stor och viktig fråga som är starkt sammankopplad med investeringsverksamheten har kommundirektör bildat en lokalplaneringsgrupp som leds av FC på TK-kontoret.

Lokalprojekt – en förskola eller skola är mycket komplex, av det skälet har det arbetats fram en ”all Inklusiv” modell med en sammanfattande projektbeskrivning utifrån flera perspektiv, kalkylnivåer, driftskonsekvenser för att fånga väsentliga poster i ett större projekt. Kontakta ekonomienheten för stöd i att använda det nya materialet.

Olika verksamheter har behov av olika kalkyler. Ansvaret för att projektet beskrivs på ett bra sätt åvilar den/de verksamheter/nämnder som initierar behovet, likaså att kalkylen fångar väsentliga poster så att ett bra budgetunderlag kan beredas politiskt. Ex: VA-investering åvilar tekniska kontoret att ta fram ändamålsenliga kalkyler. Ekonomienheten har tagit fram förkalkyler på investeringar med en livslängd på 3, 5 och 10 år. Dessa kalkyler finns på intranätet (se länk ovan) samt på G: (där övriga mallar ligger). Kalkylerna ger stöd för att simulera driftskostnaderna. Mer avancerade kalkyler för förskolor, grundskolor etcetera hänvisas till kommunens ”all inklusive kalkyl” – ta kontakt med ekonomienheten eller teknisk förvaltning. Kalkyl för nya exploateringsområden, ta kontakt med ekonomienheten.

Huvudregeln är att beslut om investeringar och exploateringsprojekt ska gå via budgetberedningen d.v.s. inom ramen för det ordinarie budgetarbetet. En viktig utgångspunkt i fastighetsprojekt som omfattar ”om – och tillbyggnation” är att vi aldrig får använda driftbudgetmedel (blandmodell) utan finansieringen ska vara enbart genom investeringsbudgeten, oavsett vilka åtgärder/insatser som ska göras i den befintliga lokalen. Nämndernas förslag bearbetas av budgetberedningen för att sedan sammanställas i ett förslag till kommunstyrelsen (KS). KS tar ställning och föreslår kommunfullmäktige (KF) sina prioriteringar.

Investeringarna bör ha en sådan framförhållning att de bereds/påbörjas under våren året innan det år beslut antas i KF. Den slutliga investeringsbudgeten fastställs i KF i ordinarie budgetbeslut i juni. Vissa justeringar kan göras i programbudgeten som beslutas i KF i november. Bara i undantagsfall skall investeringar beredas utanför dessa två rutiner. För varje investeringsobjekt (id) som äskas ska uppgifter om resultatpåverkan, d.v.s. kapitaltjänstkostnader samt övriga förändringar på driftskostnaderna p.g.a. investeringen tydliggöras i underlaget. På så vis kopplas investeringsutgifterna och driftskostnaderna samman i budgetprocessen. I de fall äskandet avser lokaler ska gemensamma mallar följas/ användas.

Nämndens ansvar

Nämnd skall bedriva sitt arbete med planering, budgetering och uppföljning så att det egna ansvaret för verksamheten säkerställs. Nämnd svarar också för att eventuella åtgärder vidtas när så är påkallat med anledning av avvikelse mot budget för såväl drift som investeringsverksamheten. Nämnd ska följa den struktur- och tidplan för det kommungemensamma budget- och uppföljningsarbetet som kommuniceras i årliga anvisningar. Nämnd ska se till att den är så informerad att den kan ta sitt ansvar för verksamheten. Nämnd skall därför erhålla uppföljningsinformation om den egna verksamheten vid minst tre tillfällen på året enligt kommunens uppföljningsprocess. Nämnd har utöver vad som anges i anvisningar, alltid ett ansvar att på eget initiativ informera KS/KF om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten. För nämnderna gäller att verksamheten skall bedrivas inom ekonomiska ramar och enligt gällande lagstiftning även om detta medför att de i budgeten angivna

målen inte fullt ut kan nås. Nämnd får således inte överskrida sin ram avseende drift och investering.

Nämndens ansvar vid avvikelser

Nämnd ansvarar för att hantera sina avvikelser avseende drift- och investeringsverksamhet. Förvaltningschefens analyser och förklaringar skall därför vara sådana att nämnden kan ta ställning till huruvida åtgärder skall sättas in, verksamhetens mål ska justeras, eller om avvikelsen lämnas utan åtgärd. För negativa avvikelser, i förhållande till ekonomiska ramar för såväl drift- som investeringsverksamheten gäller att åtgärdsförslag skall föreslås till nämnden senast vid nästkommande möte efter att avvikelsen konstaterats. (Se regler och riktlinjer för ekonomistyrning och god ekonomisk hushållning antagen i kommunfullmäktige). Se mallar för "Handlingsplan för budget i balans" samt mallar för "konsekvensanalys kopplat till föreslagna åtgärder", på kommunens intranät.

Investeringsplanering

Se riktlinjer för investeringsprocessen.

[Investeringar och exploateringar - Vaggeryds kommun intranät](#)

Budgetprocess – övergripande tidsplan

Tidplan för budgetberedningens arbete år 2022

Budgetberedning nr 1

Datum: 2022-02-24
 Tid: 08:30 – 12.00
 Plats: Nämndsalen
 Innehåll: Investeringar, gå igenom processen under våren samt PFÖ med befolkningsprognos som skickas ut den 3 mars.

Boksluts- och analysdag

Datum: 2022-03-04 Drop in 08.00 (Kaffe), start 08.30
 Plats: Tallnäs Stiftsgård om restriktioner tillåter annars digitalt
 Närvarande: Budgetberedning + nämnder/styrelse (ordförande, vice ordförande och förvaltningschef/VD), nyckelpersoner.
 Bokslut- och analysdag av verksamheten 2021 samt info till nämnderna om PFÖ för budget 2023

Hålltider 2022-03-04

08.30 – 08.40	Inledning (Annika o Gert)
08.40 – 09.05	Ekonomiskt resultat – hela kommunen (Jörgen)
09.05 – 09.15	Planeringsförutsättningar Budget 2023 (Jörgen)
09.15 – 09.30	Bensträckare
09.30 – 09.45	Kommunstyrelsen
09.45 – 10.00	Vaggeryd Skillingaryd Bostads AB
10.00 – 10.15	Vaggeryd Energi AB med Elverket
10.15 – 10.30	Frågestund med KS, VSBO, VEAB (Camilla)
(Bensträckare)	
10.45 – 11.15	Tekniska nämnden
11.15 – 11.30	Räddningstjänsten
11.30 – 11.45	Miljö- och byggnadsnämnden
11.45 – 12.00	Frågestund med TN, R-tjänst, MoB (Camilla)
12.00 – 13.00	Lunch
13.00 – 13.30	Barn och utbildningsnämnden
13.30 – 13.45	Kultur och fritidsnämnden
(Bensträckare)	
14.00 – 14.30	Socialnämnden
14.30 – 14.45	Frågestund med BUN, KFN, SN (Camilla)
14.45 – 15.00	Avslutning (Annika o Gert)

Budgetdialog budgetberedning och nämnderna

Datum: 2022-03-16 – 2022-03-17

Tid: 08.30 – 17.00

Plats: Nämndrummet

Närvarande: Budgetberedning + nämnder/styrelse (ordförande, vice ordförande och förvaltningschef/VD)

Hålltider 2022-03-16

08.30 – 08.45	Inledning
08.45 – 09.30	Ekonomichef – ekonomiskt utgångsläge
09.30 – 10.00	Kaffe och fralla
10.00 – 11.00	Kultur- och fritidsnämnden
11.00 – 12.15	Kommunstyrelsen
12.15 – 13.30	Lunch
13.30 – 14.45	Kommunstyrelsen inkl. ev. resurser övergr. mål
14.45 – 15.15	Kaffe och kaka
15.15 – 16.45	Socialnämnden
16.45 – 16.55	Reflektion kring dagens dialog - sammanfattning
16.55 – 17.00	Morgondagens dialoger

Hålltider 2022-03-17

08.30 – 10.00	Barn- och utbildningsnämnden
10.00 – 10.30	Kaffe och fralla
10.30 – 12.00	Teknisk nämnd (exklusive lokaler)
12.00 – 13.00	Lunch
13.00 – 14.00	Teknisk nämnd lokalbehov
14.00 – 15.00	Reflektion kring dagens dialog - sammanfattning
15.00 – 15.15	Kaffe och kaka
15.15 – 16.30	God kommunal hushållning SOU 2021:75

Nämnderna kommenterar sina ramar vid de avslutande budgetdialogerna den 26 april och för BUN och SOC den 5 Maj.

Budgetberedning nr 2

Datum: 2022-04-13

Tid: 08:30 – 12.00

Plats: Sessionssalen

Budgetberedning nr 3

Datum: 2022-04-21

Tid: 13:00 – 17.00

Plats: Nämndrummet

Budgetdialog nr 2 budgetberedning och nämnderna

Datum: 2022-04-26

Tid: Kallelse kommer, specifik tid för varje nämnd

Plats: Nämndsalen till 14.00 därefter Sessionssalen till 17.00

Närvarande: Budgetberedning + nämnder/styrelse (ordförande, vice ordförande + förvaltningschef/VD)

Hålltider 2022-04-26

08.30 – 08.45 Inledning

08.45 – 09.45 Tekniskt nämnd (inkl. lokalgrupp)

09.45 – 10.00 Kaffe och fralla

10.00 – 11.00 Teknisk nämnd (inkl. lokalgrupp)

11:00 – 12.00 Kommunstyrelsen (inkl. KF mål)

12:00 – 13.00 Lunch

13:00 – 14.00 Miljö och byggnämnden

14.00 – 15.00 Räddningstjänsten

15.00 – 15.20 Kaffe och kaka

15.20 – 16.20 Diskussioner samt inför nästa budgetdialog 5 Maj

16.20 – 16.30 Sammanfattning och avslutning

Budgetdialog nr 2 fortsättning budgetberedning och nämnderna

Datum: 2022-05-05

Tid: Kallelse kommer, specifik tid för varje nämnd

Plats: Nämndrummet

Närvarande: Budgetberedning + nämnder/styrelse (ordförande, vice ordförande + förvaltningschef/VD)

Syfte: Nämnder och styrelse kommenterar förslag till budget 2023.

Hålltider 2022-05-05

08.30 – 08.45 Inledning

08.45 – 10.00 Socialnämnden

10.00 – 10.15 Kaffe och fralla

10.15 – 11.30 Barn och utbildningsnämnden

11.30 – 12.00 Skatteunderlagsprognos ekonomiska förutsättningar (Jörgen)

12.00 – 12.15 Sammanfattning och avslutning

Budgetdagar, internat för budgetberedningen

Datum: 2022-05-10-11
Avresa: kl. 06.00
Tid: Konferens start: Cirka 08.30
Tid: Två heldagar (Två dagarskonferens med logi).

Budgetberedning nr 4

Datum: 2022-05-17
Tid: 08:30 – 12.00
Plats: Nämndsalen

Budgetberedning nr 5 – Femklövern presenterar budget 2023

Datum: 2022-05-23
Tid: 16:00 – 17.00
Plats: Nämndsalen

Strategisk plan och budget 2023 med plan 2024-25 i KS

Datum: 2022-06-01

Strategisk plan och budget 2023 med plan 2024-25 i KF

Datum: 2022-06-20

Budgetberedning nr 6 (Taxor 2023)

Datum: 2022-10-27
Tid: 08:30 – 12.00
Plats: Nämndsalen
Syfte: Budgetberedningen beslutar om förslag till KS - Taxor 2023

Taxor 2023 beslut i KS

Datum: 2022-11-09

Taxor 2023 beslut i KF

Datum: 2022-11-28